

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Groó Judit (címe) ügyvéd által képviselt (I.r. felperes neve, címe) I. rendű és (II.r. felperes neve, címe) II. rendű felpereseknek a (jogtanácsos neve) jogtanácsos (címe) által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. március 23-án kelt 19.P.22.742/2009/42. számú ítélete ellen az I-II. rendű felperesek részéről 43. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 150.000 (százötvenezer) forint másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 360.000 (háromszázhatvanezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes a reptéri ellenőrzés során tanúsított magatartásával megsértette emberi méltóságukat, becsületüket és személyes szabadsághoz fűződő jogukat.

Jogkövetkezményként kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest 3.000.000-3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére. Előadták, hogy az események számukra súlyos lelki megrázkódtatást okoztak, miközben maguk részéről teljes mértékben jogszerűen jártak el, nem adtak okot a velük szemben alkalmazott intézkedésekre.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Előadta, hogy munkatársai a rájuk vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően jártak el és a felperesek magatartása vezetett a ruházat külön átvizsgálásához.

Álláspontja szerint az ellenőrzési eljárás során, annak minden egyes mozzanata során a felperesek megkapták a megfelelő tájékoztatást. A „külön vizsgálat” pedig szintén a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően zajlott, így jogellenesség részéről nem állapítható meg.

A felperesek a személyhez fűződő joguk megsértésének a megállapítása és az alperes nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezése iránt előterjesztett kereseti kérelmét az elsőfokú bíróság a széleskörű bizonyítási eljárás lefolytatását követően ítéletével elutasította és kötelezte őket arra, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 300.000 forint perköltséget.

Megállapította, hogy a tolmácsdíjként felmerült összegeket a Magyar Állam viseli.

A le nem rótt 360.000 forint illetékről úgy rendelkezett, hogy azt a felperesek kötelesek a Magyar Államnak külön felhívásra megfizetni.

Az ítélet indokolásában ismertette az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, a 7. § (1) bekezdését, a 8. § (1) bekezdését, az 54. § (1) bekezdését, az 57. § (2) bekezdését, az 54. § (2) bekezdését, a 53. § (1) bekezdését, a 70/A. § (1) bekezdését, a Ptk. 75. §-át, a 76. §-ban foglaltakat, és a bizonyítási eljárásra vonatkozó Pp. 3. § (5) bekezdését, a 4. § (1) bekezdését, a 163. § (1), (2) és (3) bekezdését, a 164. § (1) bekezdését, a 206. § (1), (2) és (3) bekezdését.

Elsődlegesen arra mutatott rá, hogy nem az érintettek érzékenysége alapján kellett értékelni a kialakult helyzetet, hanem egyfajta külső objektív szemléletmód alapján volt mérlegelhető az, hogy ténylegesen történt-e személyiségi jogsértés, vagy sem.

Kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy a peres felek a tényleges történésekről egymástól eltérő előadásokat tettek, mert a felperesek elmondása szerint az alperes munkatársai, illetve a helyszínrre hívott rendőr minden valós indok nélkül megalázó elbánásnak vetette alá őket, emberi méltóságukat porig alázták, súlyos lelki megrázkódtatást okoztak, az indokolatlan vizsgálatok tapintatlan, megalázó módon kerültek végrehajtásra.

Az alperes narratívája ezzel szemben az volt, hogy a munkatársai, illetve a rendőrség alkalmazottai mindenben a rájuk vonatkozó előírásoknak megfelelően jártak el. A nyelvi nehézségeket a tolmács biztosításával áthidalták, az I. rendű felperes megfelelő egészségügyi ellátásban részesült és a felperesek végül is szabadon elutazhattak.

Az elsőfokú bíróság a felpereseket az eset körülményeit illetően részletesen meghallgatta, ítéletében ismertette a meghallgatásra került (tanú1) biztonsági alkalmazott, (tanú2) utasbiztonsági ellenőr, (tanú3), a tolmácsolásban külsős munkatársként résztvevő személy, (tanú4) utasbiztonsági ellenőr, (tanú5) biztonsági ellenőr, az RRI intézkedő rendőre, (tanú6) tanúvallomását.

Szükségesnek tartotta kiemelni, hogy a széleskörű tanúbizonyítás körében teljességgel érdektelennek tekinthető tanú az ügyben nem volt.

Az elsőfokú bíróság az összes körülmény részletes mérlegelésével arra a következtetésre jutott, hogy a felpereseknek az alperes következetes tagadásával szemben, amelyet többé-kevésbé a meghallgatott tanúk vallomása is megerősített,

nem sikerült bizonyítaniuk azt, hogy az alperes munkatársai emberi méltóságot sértő magatartást tanúsítottak volna. Önmagában az a körülmény, hogy (tanú1) hathatósan nem tudta elmagyarázni az irányadó szabályokat, illetve, hogy az általa alkalmazott beszédmód és magatartás egyes elemeiben nem volt kifogástalan, önmagában még nem jelenti azt, hogy az egész ellenőrzési folyamat jogsértő lett volna. A felperesek más forrásból is tájékozódhattak volna a repülőgépre kézipoggyászként felvihető kozmetikumok, folyadékok lehetséges mennyiségéről, és a repülőtéren rendelkezésre álltak írásos angol nyelvű tájékoztatók is.

Az tény, hogy vitába keveredtek az utas-biztonsági ellenőrrel, az viszont nem nyert bizonyítást, hogy a II. rendű felperes kosarat dobott volna az utas-biztonsági ellenőr felé és az sem, hogy azt állította volna gúnyosan, hogy „terrorista” lenne.

Mindezekből következően önmagában a vizsgálat elrendelése az elsőfokú bíróság szerint a személyiségi jog szempontjából nem volt kifogásolható, és az utas-biztonsági ellenőr, illetve a felperesek között kialakult hangos vitára tekintettel kezdeményezte az eljáró rendőr a felperesek ruházatának átvizsgálását. Ez nem minősül olyan rendkívüli eseménynek, amely jelentéstételi kötelezettséget vonna maga után.

Az pedig, hogy más repülőtéren, vagy akár a ... Repülőtéren máskor, más alkalommal nem kívántak az illetékesek érvényt szerezni ilyen szigorúsággal a kézipoggyász tartalmának átvizsgálásánál, még nem teszi jogsértővé az alperesi ellenőrzést.

Összességében az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes, illetve a rendőrség munkatársai jogosultak voltak a lefolytatott biztonsági vizsgálatok foganatosítására, az nem sértette a felperesek emberi méltóságát, s mivel a kereset jogalapját nem találta alaposnak, ebből következően a jogkövetkezmények tételes, érdemi vizsgálatával már nem foglalkozott és azokra nézve is elutasító döntést hozott.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést.

Előadták, hogy az ítélet tényállását minden indokolás nélkül, a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként bizonyítást nyert tényekkel szemben állapította meg az elsőfokú bíróság.

Előadták, a velük szemben alkalmazott levetköztetéssel járó biztonsági intézkedésre egyáltalán nem kerülhetett volna sor, ha az alperes alkalmazásában álló (tanú1) biztonsági őr megfelelő nyelvtudással bír és részükre megfelelő felvilágosítást ad. (tanú1) önkényes, ellenőrizhetetlen valóságtartalmú utasítása a személyiségi jogukat súlyosan megsértette, és indokolatlanul rendelt el velük szemben további intézkedést. A tanúvallomásokból kétséget kizáróan megállapítható, hogy alperes munkatársai közül az eseménysorozat mely fázisában ki és legfőképpen milyen szintű nyelvismeret birtokában kommunikált.

(tanú1) biztonsági ellenőrön kívül egyetlen tanú sem volt közvetlen fültanúja a konfliktusnak, közvetlenül nem hallották felvilágosítását sem. Valamennyi tanú arról nyilatkozott, hogy nem, vagy csak minimálisan beszélnek angolul és velük is csak a ruházati vizsgálat alatt volt jelen tolmács. Agresszív, vagy ideges magatartást csak

a másodlagos vizsgálat kezdetekor, illetve alatt tanúsítottak, azt megelőzően viselkedésükről kizárólag (tanú1) interpretációjából értesülhettek a tanúk, de nyilatkozatuk szerint sem támadó jellegű magatartást, sem kosárdobálást nem tapasztaltak. Hivatkoztak arra is, hogy (tanú1) tanú a terrorista megjelölésre már nem emlékezett.

A bizonyítási kísérlet eredményeképpen az is kiderült, hogy (tanú1) alkalmatlan angol nyelven az utazáskor utastól származó alapvető kérdések megértésére, tehát kizárt, hogy kellő, érthető módon válaszolt volna a kérdésekre, illetve, hogy képes lett volna angolul részletes tájékoztatást adni arról, hogy a megengedett mennyiségen túli kozmetikumaikat miként csomagolhatják be fóliába.

Az alperes ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását. Előadta, hogy az alaposabb vizsgálatot az alapozta meg, hogy a felperesek kézipoggyászában a megengedettnél több kozmetikum volt, a kipakolt tiltott tárgyakat ismételten magukhoz vették és a láthatóan nem nagy értékű kozmetikumoktól nem voltak hajlandók megválni, azokhoz indokolatlanul, túlzottan ragaszkodtak, miközben ideges, agresszív, kihívó magatartást tanúsítottak. Kiemelte, hogy az utas és a kézipoggyászok csak akkor jutnak át az ellenőrző ponton és a biztonsági ellenőrzésen, amikor az ellenőr véglegesen engedélyt ad az ún. steril területre való belépésre.

A felperesek ruházatának ellenőrzése a másodlagos ellenőrzés végéig nem zárult le, hiszen a fémérzékelő mágneskapun való áthaladás nem jelenti egyben a teljes ruházat átvizsgálását. Az utasbiztonsági ellenőrző ponton a felperesek a szükséges tájékoztatást megkapták angol nyelven az utasbiztonsági ellenőröktől és a légitársaság járatfelelősétől. Ezt a tanúvallomások is igazolják. Megjegyezte, hogy nem lehetett meggyőződni arról, hogy a felperesek milyen szinten és módon beszélnek az angol nyelvet.

Előadta, (tanú1) tanú címének a felkutatása nem volt kötelessége és a tanú távolmaradása neki nem róható fel.

Utal arra is, hogy a forgalomigazgató levele egyértelműen a felperesek felelősségére utalt, az ő közrehatásukat hangsúlyozta.

Állította, hogy munkavállalóinak eljárásban önkényesség, szakszerűtlenség nem merült fel, jogszerűtlen eljárás nem volt megállapítható.

A felperesek fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság érdemi döntése helytálló, ezért az ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének és a Pp. 254. § (3) bekezdésének megfelelően helybenhagyta.

A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a Ptk. 75. §-a általánosságban védi a személyhez fűződő jogokat, ezért a 84. §-ának rendelkezéseit bármiféle személyhez fűződő jog megsértése esetén lehet alkalmazni, vagyis valamennyi, így a törvényben külön nem nevesített személyiségi jog is polgári jogi védelem alatt áll, mindenki köteles azokat tiszteletben tartani.

A jogosult a személyiségi jogainak tiszteletben tartását mindenkiel szemben követelheti, és a védelem érdekében a törvény által biztosított valamennyi jogi eszköz igénybe vehető. A személyiségi jog alanyai nem saját személyes adottságukhoz igazodva, illetve személyiségük értékelésétől függően, hanem a mindenkiel szemben azonosan alkalmazott mérce alapulvételével jogosultak a védelemre.

Így a Ptk. 76. §-a szerint a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen a személyes szabadság jogellenes korlátozása, a becsület, az emberi méltóság megsértése.

Az emberi méltóság fogalmát sem az Alkotmány 54. §-a, sem a Ptk. 76. §-a nem határozza meg. Az Alkotmánybíróság az emberi méltósághoz való jogot az ún. „általános személyiségi jog” egyik megfogalmazásának tekinti, melyet a bíróságok is minden esetben felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható [8/1990. (IV. 23.) AB határozat]. Az általános személyiségi jog az ember értékminőségének a kifejeződése [34/1992. (VI. 1.) AB határozat]. A polgári jog által biztosított személyiségvédelem körében az ember személyiségét alkotó lényegi tulajdonságok és ismérvek összessége jelenti az emberi méltóságot és (külön nevesített személyiségi jogok hiányában) a személyiséget ebben a vonatkozásban ért támadás ad alapot az emberi méltóság sérelme miatti személyiségi jogvédelemre.

A becsület a személy társadalmi értékelése, annak védelme az embert magatartásától függően illeti meg.

A Fővárosi Ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban a kérdésben, hogy önmagában az, hogy a felperesek a teljes körű ellenőrzéssel nem értettek egyet, még nem jelenti azt, hogy az alperes intézkedéseivel a személyhez fűződő jogukat megsértette.

A felpereseknek, mint az utazásban résztvevő személyeknek tudniuk kellett, hogy a repülőtereken általános, állandó ellenőrzést tartanak, amelyeknek szabályai a 2001. szeptember 11-i terrortámadásokat követően szigorodtak.

Az is köztudomású, hogy az utasoknak az utasbiztonsági eljárás során csomag, kézipoggyász és szükség esetén ruházat átvizsgáláson kell átesniük.

Az egységes légiközlekedés-védelmi követelményrendszer végrehajtásához szükséges intézkedéseket a 820/2008/EK bizottsági rendelet tartalmazza, részletesen szabályozva az utasbiztonsági ellenőrök eljárását, a poggyászok tartalmára vonatkozó előírásokat.

Ennek megfelelően a felpereseknek a bizonyítási eljárás során a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján személyhez fűződő jog megsértésének tényét kellett volna igazolniuk, ami azt jelenti, hogy konkrétan meg kellett volna jelölniük azt a jogszabályi rendelkezést, amelynek megszegésével az alperes megsértette személyiségi jogait, illetve, hogy az alperesi alkalmazottak mennyiben és mily módon lépték át a szükséges előírások szerinti ellenőrzési szabályokat.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bírósággal egyetértve arra az álláspontra jutott, hogy az alperes munkatársai nem tanúsítottak olyan magatartást, ami a jogsértés megállapítására adhatna alapot.

A felperesek a kézipoggyászuk ellenőrzését, majd az ezt követő ruházat átvizsgálást is kifogásolták, ami azonban önmagában nem tekinthető emberi méltóságot, becsületet sértő eljárásnak. A felperesektől is elvárható lett volna, hogy utazásuk megkezdése előtt tájékozódjanak az előírásokról, a légi járműre vonatkozó menetjegy megvásárlásakor a személyszállítás feltételeiről, az üzletszabályzatban foglaltakról, amelyek a légi személyszállítási szerződés részét képezik. Ezek a tájékoztatók az ún. check-in pultnál és az utasbiztonsági ellenőrzési pultnál tájékoztató, figyelemfelhívó táblázatokon is megtekinthetők.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján - figyelemmel a felperesek nem teljesen egybehangzó előadására és a tanúk vallomására is - a másodfokú bíróság nem tudott olyan jogsértő alperesi magatartást bizonyossággal megállapítani, amely sértette volna a felperesek személyhez fűződő jogát. Értékelni kellett azt is, hogy az alperesi ellenőrzést, a poggyász és ruházat átvizsgálását a felperesek magatartása váltotta ki, arra a felperesekre visszavezethető okok miatt került sor.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az ellenőrzés során az I. rendű felperes megfelelő orvosi ellátásban részesült, ez ellen kifogást nem emelt, és az is megállapítható volt, hogy az alperes az elsődleges ellenőrzést követően - a felperesek kérésére - angol nyelvű tolmács közreműködését vette igénybe.

A másodfokú bíróság csak megjegyzi, hogy nincs olyan szabály, ami előírná az angol nyelvtudást, mint feltételt a biztonsági ellenőr alkalmazása során, ezen kívül adat merült fel arra is, hogy a felperesek angol nyelvhasználatra és beszédstílusra sem volt teljes mértékben érthető az alperesi ellenőrzés során, és a felperesek az elsőfokú bírósági eljárás során sem angol, hanem orosz tolmács igénybevételét kérték.

Mindezekből következően önmagában az elsőfokú bíróság által a tényállásban részletesen ismertetett ellenőrzési eljárás nem volt jogsértő, az alperes alkalmazottai, az intézkedésben résztvevők az előírásoknak megfelelően jártak el, nem volt olyan jogszabályi előírás - és ilyenre a felperesek sem hivatkoztak -, amelyek megsértése folytán a felperesek becsülete, emberi méltósága sérült volna. Az alperes nem a nyilvánosság előtt végezte az ellenőrzést, a felpereseket emberi méltóságukban nem sértette, nem alázta meg.

A per során tehát nem merült fel olyan adat, nem volt megállapítható az alperes részéről olyan magatartás, ami a reptéri ellenőrzés szükséges kereteit meghaladta volna, vagy módjában indokolatlannak, aránytalannak lett volna minősíthető, így a felperesek személyhez fűződő jogának megsértése az alperessel szemben nem volt megállapítható, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság jogszerű döntését helyben hagyta, figyelemmel arra is, hogy a felperesek a fellebbezésükben nem adtak elő olyan tény vagy körülményt, amely az érdemben helyes elsőfokú ítélet megváltoztatását indokolta volna.

Az eredménytelenül fellebbező felperesek a fellebbezési eljárásban felmerült perköltségek megfizetésére a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1)

bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a alapján kötelesek.

Budapest, 2011. december 6.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő